

CÔNG TÁC XÓA ĐÓI, GIẢM NGHÈO Ở HUYỆN KIM THÀNH (HẢI DƯƠNG) THỰC TRẠNG VÀ KINH NGHIỆM

THS NGUYỄN VĂN TUÂN

Đại học Lao động - Xã hội

Huyện Kim Thành nằm ở phía Đông tỉnh Hải Dương, diện tích 11.364,9 ha, là huyện mới tái lập năm 1997. Từ năm 1997 đến nay, huyện Kim Thành đã thực hiện cuộc vận động xóa đói, giảm nghèo và đạt được những thành tựu đáng tự hào, đời sống của nhân dân được cải thiện và nâng cao một bước, nhiều tấm gương điển hình về làm giàu xuất hiện.

1. Chủ trương của Đảng bộ

Ngay từ khi mới tái lập, tại Đại hội lần thứ XX (1997) Đảng bộ Kim Thành nêu rõ: "Trong quá trình đổi mới phải biết kết hợp đúng đắn nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội với từng bước đổi mới hệ thống chính trị theo phương châm: "Phát triển kinh tế là nhiệm vụ trọng tâm, xây dựng Đảng là then chốt. Phát triển nền kinh tế hàng hóa nhiều thành phần phải gắn với sự tăng cường quản lý của Nhà nước". Về chủ trương xóa đói, giảm nghèo, Đại hội nhấn mạnh: "Cải thiện đời sống nhân dân, nhất là vùng có nhiều khó khăn, người nghèo và đối tượng chính sách ... tạo tiền đề vững chắc cho bước phát triển cao hơn ở thế kỷ XXI"².

Xác định đúng mục tiêu, định hướng về xóa đói, giảm nghèo, Đảng bộ, chính quyền và nhân dân huyện Kim Thành đã nỗ lực phấn đấu hoàn thành mục tiêu góp phần phát triển kinh tế - xã hội của huyện.

Căn cứ vào tình hình thực hiện công tác xóa đói, giảm nghèo của giai đoạn trước, trong nhiệm kỳ (2006-2010) mục tiêu của huyện Kim Thành đề ra là hộ nghèo sẽ giảm xuống còn dưới 5%, tăng hộ giàu lên 35%.

Phân đầu mỗi năm giải quyết việc làm cho 2000 lao động, 100% hộ có nhà xây lợp ngói, 99,5% hộ dùng điện sinh hoạt, 95% hộ có phương tiện nghe nhìn.

Thực hiện chủ trương của Tỉnh ủy Hải Dương về chương trình xóa đói, giảm nghèo, huyện Kim Thành đã thành lập Ban chỉ đạo xóa đói, giảm nghèo, tập trung giải quyết một số vấn đề sau:

Một là, xóa đói, giảm nghèo là nhiệm vụ của Đảng bộ, chính quyền các cấp, các ngành, từ huyện tới xã, thôn và toàn thể nhân dân.

Hai là, xây dựng nhiều mô hình xóa đói, giảm nghèo, khôi phục nghề truyền thống, xây dựng mô hình cây trồng, vật nuôi hiệu quả ở một số xã có điều kiện.

Ba là, hỗ trợ nguồn vốn cho người dân thông qua nhiều kênh thực hiện.

Bốn là, mở nhiều lớp đào tạo nghề và tạo việc làm cho người lao động.

Năm là, phát huy nguồn lực tại chỗ, tính sáng tạo, đoàn kết của nhân dân. -

Trong công tác xóa đói, giảm nghèo, huyện Kim Thành "luôn xác định lấy "Dân làm gốc", mọi việc đều xuất phát từ lợi ích của

dân, do dân, vì dân phục vụ, nên đã đoàn kết được toàn dân, phát huy cao độ đức tính cần cù, sáng tạo trong lao động, tinh thần vượt khó, tinh thần yêu nước của mọi tầng lớp nhân dân để tấn công vào đói nghèo, lạc hậu”³.

Trên cơ sở phân tích, đánh giá đúng đắn thành tựu trong hơn hai mươi năm đổi mới, tìm ra nguyên nhân chủ yếu của sự chuyển biến đời sống xã hội, trong công tác xóa đói, giảm nghèo, Đảng bộ Huyện đã chỉ ra nhiệm vụ và giải pháp quan trọng cho giai đoạn này: *“Chăm lo phát triển văn hóa - xã hội bằng việc tập trung giải quyết việc làm, thực hiện tốt chính sách xã hội, đẩy mạnh sự nghiệp giáo dục - đào tạo, phát triển văn hóa - thông tin; chú trọng chăm sóc, bảo vệ sức khỏe cho mọi người, đẩy mạnh xã hội hóa công tác y tế và làm tốt công tác dân số - kế hoạch hóa gia đình...”*⁴.

2. Những kết quả đạt được trong công tác xóa đói, giảm nghèo

Vận dụng sáng tạo chủ trương, đường lối, chính sách của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh Hải Dương về xóa đói, giảm nghèo, huyện Kim Thành đã đạt được những thành tựu: Tốc độ tăng trưởng GDP năm sau cao hơn năm trước, đạt trung bình 10%. Chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước ban hành đã được các cấp ủy, chính quyền, các ban, ngành triển khai đồng bộ với nguồn kinh phí huy động từ ngân sách nhà nước, các tổ chức xã hội và cộng đồng góp phần xóa đói nghèo ở các vùng dân cư, đưa tỷ lệ hộ nghèo trong huyện giảm từ 18,49% (2007) xuống còn 13,7% (2011).

Đời sống vật chất, cơ sở hạ tầng, nhà ở và các cơ sở dịch vụ của các hộ nghèo được cải thiện một cách rõ rệt. Số người dân được sử dụng nước sạch tăng cao, số hộ không có nhà

ở, không có ăn thường xuyên, hầu như không còn, thay vào đó là 100% có nhà xây lợp ngói, nhà mái bằng hoặc nhà cao tầng; 99% hộ dùng điện; 95% các hộ gia đình nông thôn có xe máy, ti vi và một số đồ đạc thiết yếu trong gia đình; đường làng thôn xóm trên địa bàn huyện đều được bê tông hóa sạch sẽ và một số xã còn thấp điện sáng đường làng ban đêm. Đời sống của người dân được cải thiện đáng kể, số trẻ em nghèo phải bỏ học giữa chừng không còn, số hộ sinh con thứ 3 trở lên giảm đáng kể. Điều đó chứng tỏ ý thức thoát nghèo của người dân được nâng cao rõ rệt.

Các cơ quan, ban, ngành như Mặt trận Tổ quốc, Hội Phụ nữ, Hội Nông dân, Đoàn Thanh niên, đã có nhiều phong trào cụ thể thu hút sự quan tâm, giúp đỡ của cá nhân, cộng đồng, doanh nghiệp, các tổ chức phi chính phủ hỗ trợ hàng tỷ đồng cho chương trình xóa đói, giảm nghèo. Hội Nông dân là một đơn vị đi đầu trong phong trào xóa đói, giảm nghèo, như: có những đề án xóa đói, giảm nghèo và phân công cán bộ trực tiếp đơn đốc thực hiện; phát động phong trào *“Hội nông dân sản xuất giỏi”* với hàng ngàn hộ tham gia tích cực, nhằm tăng hộ giàu giảm hộ nghèo và đã thu được kết quả rất cao. Hội Phụ nữ phát động phong trào *“Chị em giúp nhau làm kinh tế”*. Đoàn Thanh niên với phong trào *“Thanh niên lập thân, lập nghiệp”*...

Chương trình xóa đói, giảm nghèo với những dự án đã trợ giúp cho người nghèo được vay vốn làm kinh tế, có việc làm, tăng thu nhập tạo điều kiện cho họ đứng lên tổ chức sản xuất, kinh doanh, tìm ra lối thoát cho cuộc sống khổ khăn của họ. Nhiều cá nhân và tập thể điển hình trong công tác xóa đói, giảm nghèo xuất hiện ở một số xã, đơn vị: xã Kim Khê, Kim Lương (mô hình nuôi cá đầm); xã Kim Anh, Thượng Vũ, Cổ Dũng

(mô hình Hợp tác xã xe tải vận chuyển): xã Kim Tân, Đồng Gia (mô hình cánh đồng 50 triệu/sào)... Kinh nghiệm tích cực trong công tác xóa đói, giảm nghèo của cá nhân, tập thể điển hình nhanh chóng được lan rộng. Trong năm 2012, toàn huyện đã có 15% số hộ thoát nghèo⁵.

3. Một số kinh nghiệm

Trong quá trình thực hiện công tác xóa đói, giảm nghèo, huyện Kim Thành đã đúc rút ra được những kinh nghiệm:

Một là, thực hiện tốt chương trình xóa đói, giảm nghèo phải làm chuyển biến nhận thức thông suốt trong nội bộ chính quyền đến quần chúng từ cấp huyện đến cấp xã, thôn về chủ trương xóa đói, giảm nghèo.

Qua thực tiễn thực hiện chủ trương xóa đói, giảm nghèo của huyện Kim Thành cho thấy, để thực hiện tốt phải giải quyết vấn đề nhận thức của đội ngũ cán bộ, đảng viên, đồng thời phải tuyên truyền rộng rãi trong nhân dân về tính đúng đắn, sáng tạo và cần thiết của vấn đề. Phải làm tất cả mọi người thấy và đi đến thống nhất tư tưởng, nhận thức đúng về chủ trương xóa đói, giảm nghèo là một đạo lý cao đẹp, là nghĩa vụ và quyền lợi và trách nhiệm của mình, từ đó họ sẽ quan tâm và tích cực tham gia, có trách nhiệm với chương trình xóa đói, giảm nghèo, tích cực chống lại đói nghèo và lạc hậu.

Chương trình xóa đói, giảm nghèo của Đảng và Nhà nước là đúng đắn và phù hợp, nhưng khó thành công nếu không có sự đồng lòng của toàn thể đội ngũ cán bộ lãnh đạo và nhân dân. Thực tế còn cho thấy, địa phương nào có đội ngũ cán bộ có tâm, có tài thì phong trào xóa đói, giảm nghèo được đẩy mạnh, phát triển liên tục, đạt kết quả cao và ngược lại.

Qua thực tế cho thấy người dân là đối tượng quan trọng, trực tiếp nhất đối với chủ trương xóa đói, giảm nghèo, vì thế phải cho họ thấy được tầm quan trọng của chủ trương và các biện pháp mà các cấp, ngành chỉ đạo thực hiện. Để làm tốt vấn đề chuyển biến nhận thức thì công tác tuyên truyền chủ trương xóa đói, giảm nghèo phải được đẩy mạnh, huy động công tác truyền thông ở các cấp với các hình thức phong phú, phù hợp, như: loa phát thanh, đài, báo, xây dựng mô hình mẫu tổ chức tham quan thực tế nhân rộng điển hình.

Hai là, lãnh đạo các ban ngành đoàn thể ở địa phương phải làm tốt công tác tuyên truyền vận động quần chúng nhân dân tham gia.

Công tác tuyên truyền phải làm cho người dân thấy được tầm quan trọng của công cuộc xóa đói, giảm nghèo làm cho đất nước khởi sắc đi lên.

Huyện Kim Thành đã phát huy những thành tựu khoa học - công nghệ, tuyên truyền vận động một cách sâu rộng đến người dân, thông qua đó người dân thấy được tính đúng đắn, sáng tạo của chủ trương xóa đói, giảm nghèo và từ đó tích cực hưởng ứng tham gia.

Ba là, các cấp, các ngành phải kịp thời đưa ra những giải pháp thích hợp trợ giúp và có chính sách chăm lo cho người dân kịp thời.

Thông qua quá trình lãnh đạo, chỉ đạo thực tiễn, muốn thực hiện tốt chủ trương xóa đói, giảm nghèo không chỉ dừng lại ở việc nhận thức mà cần luôn thay đổi cách làm sáng tạo, phương thức phù hợp; đưa ra các biện pháp trợ giúp chính sách ưu tiên cho người nghèo. Thực tiễn cho thấy, không có một giải pháp nào đúng đắn có hiệu quả với tất cả các giai đoạn, tất cả các địa phương,

nên không thể máy móc, giáo điều, mà cần tìm ra các giải pháp thích hợp. Và điều quan trọng là biết cách phát huy khả năng sáng tạo của mỗi địa phương và cá nhân người nghèo trong từng giai đoạn. Các cấp, các ngành cần có chính sách kịp thời tạo điều kiện cho người nghèo về vật chất, tinh thần để có niềm tin vươn lên trong cuộc sống.

Bốn là, nâng cao năng lực tổ chức thực hiện và kịp thời nhân rộng mô hình, cá nhân, tập thể điển hình về công tác xóa đói, giảm nghèo.

Trong quá trình lãnh đạo thực hiện chủ trương xóa đói, giảm nghèo, huyện Kim Thành thường xuyên đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ đội ngũ cán bộ làm công tác xóa đói, giảm nghèo, khắc phục hạn chế trong năng lực chuyên môn của cán bộ chuyên trách. Các cấp chính quyền có biện pháp hữu hiệu nâng cao khả năng tự thoát nghèo, đồng thời có sự giúp đỡ của các đoàn thể, khai thác nội lực từ cơ sở để phục vụ cho chiến lược xóa đói, giảm nghèo của địa phương.

Công tác xóa đói, giảm nghèo của huyện Kim Thành đạt được kết quả nêu trên xuất phát từ chủ trương, chính sách đúng đắn, sáng tạo của Đảng bộ, chính quyền địa phương và sự thực hiện nhiệt tình của toàn thể nhân dân trong huyện.

Năm là, tìm ra những thế mạnh của từng hộ, từng địa phương để tìm ra nguyên nhân và giải pháp, phối hợp đồng bộ nhiều biện pháp trong công tác xóa đói, giảm nghèo.

Muốn tìm được giải pháp thích hợp cho công tác xóa đói, giảm nghèo của địa phương thì cán bộ chính quyền phải tìm ra được những thế mạnh, khó khăn, hạn chế của địa phương: địa lý, nguồn lao động, đất đai và nguồn lực khác..., từ đó đưa ra biện pháp hữu hiệu khắc phục, phát huy mặt mạnh.

Công cuộc xóa đói, giảm nghèo là một chiến lược lâu dài, vì thế phải sử dụng tổng hợp, lồng ghép, đan xen biện pháp và hành động của các cấp, ngành, đoàn thể quần chúng nhân dân. Cần phải thực hiện lồng ghép, kết hợp với các chương trình và phong trào hành động: thực hiện tốt công tác dân số - kế hoạch hóa gia đình, đẩy mạnh sự nghiệp CNH, HĐH nông nghiệp, nông thôn, chương trình nước sạch và y tế phòng chống các tệ nạn xã hội...

Công cuộc xóa đói, giảm nghèo góp phần thực hiện chương trình, mục tiêu kinh tế - xã hội của huyện, xã trong từng thời kỳ và là một tiêu chí quan trọng để đánh giá sự phát triển về kinh tế - xã hội của địa phương. Công cuộc xóa đói, giảm nghèo ở Kim Thành là một thực tiễn sinh động trong cuộc chiến chống lại đói nghèo, lạc hậu, phấn đấu thực hiện thắng lợi mục tiêu: *"Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh"* ❖

1, 2, 3. Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Kim Thành: *Lịch sử Đảng bộ và nhân dân huyện Kim Thành (1997-2005)*, Nxb CTQG, H, 2006, tr.185, 186, 273

4. Huyện ủy Kim Thành: *Báo cáo kết quả lãnh đạo thực hiện các nhiệm vụ năm 2010 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2011*

5. Huyện ủy Kim Thành: *Báo cáo kết quả lãnh đạo thực hiện các nhiệm vụ năm 2011 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2012.*